

Ruhê gerîla Egîdî 15 Tebaxî vet

28 serr ravêray kurdan ser bi ser xo newe kerd û aşti û birateyî ra tavîz nêday û her tim qîray. Çimkî pî û ma nêşkeno gedeyan ra bimiradyo û bi çimê dijiminatey biewno gedeyên xo. Her demî de kurd xo daha hişyar kerdo ra, berxodan daha xurb bî û beno... RÛPEL - 6

Keyeyê Amedî bi xozayî virazyayê

Keyeyê Amedî heta ney demî medenîyeta xo resnayo ewro. Dinyaye de bi ney planî keyeyî himakî çin êy. Goreya demserran, bi kerayên siya yanê bazaltî viraştê. Her keye goreya germaheya demserran ameyo viraştiş ke nêweşyan ra xo bipawê... RÛPEL - 7

WELAT VERROJ

Ziwan nasname yo, ziwan rûmet o... Pêveka Azadiya Welatî ya, belaş a. 20-08-2012 Hewtane HÛMARE: 15 E - mail: welatverroj@gmail.com

Kovara Gedên Rojê ra spasîy estêy

Zîdana Elbîstanî ra Sînan Sutpakî semedê gurekarên Kovara Gedên Rojê spasîyên xo û ombazên xo eşrawit. Gurekarê kovarî zî zerweşeya xo ey ra ardîy zîwan û wîrdin hetî zî jûbînan ra xebatanê xo de sekewtiş waşt... RÛPEL - 3

Tirkîya
nêşkeno paya
bişêro

RÛPEL / 4

Kurdistan
resayo
deryaya sipêyî

RÛPEL / 4

Şaredarîya
Yenişehirî
xebat kena

RÛPEL / 5

Roşanê alemê îslamî pîroz bo

Alemê îslamî û kurdan mîyan de roşanîy cayeke zaf muhîm geno. Nîşaneya yewitey û birateyî danê. Ney semedî ra ma roşanî pîroz kenêy

ROŞAN BIRATEY O

Roşanîy civatî mîyan de biratey û yewiyeyî ana meydan û civatî daha nezdî jûbînan kenêy. Dinyayî de roşanîy nêbîyay yewiyeya kesên bindestan hintayê avera nêşîyê û zilm daha zêd biyê.

AKP Û ROŞAN!

Kurdan mîyan de rojên geşî yê ze Roşanê Remezanî û yê ze Newrozî estêy. Ney rojîy heme ameyê qebûlkerdiş. Ema AKP bi politikayên germarine nêwazena ke yewiteya şaran bibo.

ROŞANÊ PÎROZ BO

Ma Roşanê Remezanî yê heme alema îslamî û yê hemeyê kurdan pîroz kenêy û wazenê ke, rojanê wina bibêy wesîleya aramîya û weşîya rojhilata û dinyaye ke biratî û aşti bibo û zilm wedaro.

'Bê gerîlayan ma kes nêvîna'

Heyete ard ziwan ke, 10 dewan ra 7 înan, zextên top û bombardimanê TSKyî ver de, ameyê vengkerdiş. Dewijîy nêwazenê warê xo terk bikerê û wazenê ke dewanê xo de biciwîyî. Dewijan ser de zaf zextîy vînay. Ewleheya dewijan kenê bahane ema, dewlet Şemzînanî de veradê şarî, nêşkeno xo bipawo. Problema dewletî tîya de zaf o, lazimo ke şar bizano. Kişanake vat ke, dema geyrayê, rayîrî de bê gerîlayan kes nêvînayê. Gerîlayan ard ziwan ke, waştîşê înan, bê Tirkîya û Rohhilata Mîyanin ya Demokratîkî çîyeke nêwazenê û heta pêk bêro zî, do têkoşîna xo bidomnê û berxodana xo bidê... RÛPEL - 4

Goga gilorek a, ma sîyaset?

Ma, qey hona welatê ma bombe kenê? Çi ke, fîyareyê ma çîn ê, keko. Naye ra dot, pêro analîz û teorîyî zûr ê. Sîyaset, nîya wo. Sîyaset de wîjdan, meramet, heqîye nê, menfaat esto û Homayî xapînenno...

ÎLHAMÎ SERTKAYA

Goga giloreke, reyna bi şampiyonê Ewropayî, bi milyonan dima xo de çarna. Bi mîyon kesî, bi kelecaniye, çimanê xo, dima goga giloreke ra ard û berdî. Sîyaset, qasê goga giloreke, handay kesî, bi kelecaniye dima xo ra nêbeno. O sîyaset o ke, ma ebe êy kunîme ra, hasar benîme. Şima goge çiqas qijkek vînenê, bivêne, wilay goge, sîyaset keno binê linganê kaybazan. Bi hazaran maqaleyî binusîyê zî, qasê çend çekuyê ke waxtê kaykerdena goga Ewropayî de, mesajê kilmî wendêne, ne nas benê, ne zî goşdarîye kenê. O waxt zerreyê mi lerza. Mi xo bi xo va ke; "Se bîyêne, bi zonê ma, mesajêde kilm bîyamêne wendene". Ame aqilê mi ke, ez ke o ca de bîyêne, yanê Polonya ya zî Ukrayna de, mi reca kerdêne ke, ju ekîb, bi zonê ma mesaj biwendêne. Nê bawo, nê! Xemê kamî yo ke zonê ma? Dinya çimanê xo virda goga giloreke, ma zî hîna bi Tayîb û zonê ma yo ke ma ra wazenê bibê 'dersa weçînîteyî' mujxul bîme.

Tayîb, qanun û manunê Tirkan, seba mi, rojeva mi de rew ra qedîyo. Vanê ke, haşa 'her çiqas zireno, bi-ziro'. Karê mi ebe cahîl û zurekerê Tirkan qedîyo. Ez bi zonê xo qesî kena, wanena, nusnena, naye ra tepya 'zirezira heran', mi eleqedar nêkeno. Ma va, goge gilorek a, ma sîyaset? Keko sîyaset, ne gilorek o, ne teng o, ne kilm

o, ne derg o. Seke Mehdî Zanayî, seba zîndanê Amedî vatbî 'vanê ke zîndanê Amedî, cenem o, nê! Wa xwezila cenem bîyêne! Cenem de, mordemî ercenê adir, mordem vêşeno û qedîno, la îta de mordem ne vêşeno, ne qedîno'.

Sîyaset, bi taybetî sîyasetê tirkan nîya wo. Çend nefşî, ebe şanik û çirokan, ebe zur û hîlekarîye emrê bandura xo ya înkârî ramit û rameno. De o ke ma qalê sîyasetê Tirkan kerdo, tenya di numuneyê balkeşî bidî;

1- Îsraîlî, new hemwelatê Tirkan kişt, Tirkan se kerd? 'Niç' yanê qet
2- Suriya fîyareya Tirkan dêm da, Tirkan se kerd? Reyna 'niç' yanê qet çîyê nêkerdî.

Sebeb? Nêşikîyayî. Ma, qey hona welatê ma bombe kenê? Çi ke, fîyareyê ma çîn ê, keko. Naye ra dot, pêro analîz û teorîyî zûr ê. Sîyaset, nîya wo. Sîyaset de wîjdan, meramet, heqîye nê, menfaat esto. O menfaato ke, Homayî xapînenno, mordemîye ra leqe keno! Ma, bime qedayê nê menfaatê gonîwer û qilêrî.

'Of sîyaset of'! Mi Sarreyê koyan û gilê daran 'çik û çinayê to ra kerdêne'! N'êro Hitleran, Musolînan, Atayê Tirkan, Saddaman se kerdî? Ma nika kotî der ê? Waxto ke Lêyla Xanîme ebe Tayîbî ameyî têwlewe, naye bivatê bes bî' Ero biko, ti zî rojê kuna binê hardî, lawo meke'! Ya zî sareyê 'anitqabîrî bige çik û çinayê xo ke'!

Yanê ez pereyê xo dana, bi desturê Tayîban, zonê xo misena ha! Lawo, lawo, lawo! A mamostatîya ke mi ju serre bi Tirkî kerdî, verende xenîmê mi bo, dime ra xenîmê şima bo, biko!

Ya goga giloreke! Ti şala serê nê sîyasetê qefçilî ra gilêr bê! Nika çimê mi, verba tînja sodirî ra xo virdê ra. Serê awa deryayî de, pêlê birqîyayî, bi hazaran noqte, perda xo hîra fista ra.

Nika ju doman, ju dewa Dêrsimî de, qilêrîya asîmilasyonî ra, kincanê xoyê qilêrî, giran bi giran veceno. Ju xanima kokime, îzmir de, seba dewanê vêşayî, pencere ra qayîtkerdena xo virda ra, lornena, a kilame vana; 'Dewê, dewê'! Nika kam çî bizano ke, welatê ma yo ke dewleta xo ra marum o, kamcî neqebe, kamcî zime, kamcî fireqetîye û şenatiye ser o adir vareno?

Gonîya ma wa ke rişîna, ne xemê Dinya wa, ne zî xemê goga giloreke wa. Dewleta to ke çînî bo, goga to 'giloreke' nîya keko! Ha kay bike, ha kay bike! Wa xorê Spanya qezenc bikero, ma zî na şabîyena înan sêr bikime. Xora çimê ma yê pîrî, dima şabîyena şarî de, henî melun, henî bi qayîtkerdena girane manenê.

Of! Ez cixareyê xo bişimî! Mi ra qalê 'tirtik û virtikanê' sîyasetê Tirkan mekerê. Hal û merhaleyê zonê ma û 'qaşo roştîbirê ma' senên ê? Ez zanena 'senên ê'. Şima ra vajî? Nê! Nêvana ez. Tenya naye pers bikerî, cuwab zî şima bidê;

Na Dinya de, tenya bi zonê ma ra ju rojname, televîzyon esto? De vajê! Doyê ma zê zaf 'roştîbirê ma, tîrş o tîrş'! Vanê ke, 'kes nêvano doyê ma tîrş o'. Willay, Xizir bo, ez vana.

'Do, tîrş mebiyêne, mi zî mevatêne' Mi ra çî? Zonî mekerê qedayê sîyasetî, sîyaset bikerê qedayê zonî.

Hamnan o nika, germ o. Seba ke germ o, bêzar mebê. Serd ra zî şima lome nêkerdêne? Şima ne serd ra, ne germ ra qayîl benê. Mordem nîya tayê ecêb o. Ez xorê ju goge bigêrî, qesasê vêşaniya domantîya xo ra tayê kay bikerî. Eke qefeliya, doyê tîrşî nê, awa zelale bişimî ez.

'Tîrş memanê', weş bimanê.

(dêrsimîno)

Sadax

Xoser Welat

xoserwelat@gmail.com

Derdan ra

Bi nameyê Xal Mihî camêrdêke beno.

Cînîya Xal Mihî rehmet kena. Hewar dekeweno, dewijîy resenê pê, kar û barê cenazeyî yeno kerdiş. Dor yeno weşkerdişê îşqatê rehmetîye, labelê Xal Mihî peyase de çîn yo. Dewijîy ro Xal Mihî gîrenê. A heta Xal Mih, na heta Xal Mih, di keyeyê cîranê ey de veng yeno. Dewijîy şinê awnenê ke, Xalo Mih û cîrana xo ya cenîvîya (jinebî) pê ro danê. Xal Mih cenîvîya ra vano, ti do min dir bizewecyê û yewbînîy çeperrnenê. Dewijîy vanê; Xalo Mih, hey malmîrat, cenîya to rehmet kerdo, cenazeyê aye erdo yo, îşqat hîvîya to yo, ti nêşermayenî? No çî halo? Xolo Mih ro dewijan agêreno, vano; gelî dewijan, gelî dewijan! La ez derdan ra zanena, ez se kena.

Rewşa ewroyine a serekwezîr, rayirberîya ey û dewlete, rewşa Xal Mihî ya.

AKP ye, bi hetkarî û hemkarîya projeyêke miyaneteweyî bî desthelatdare. Reyna bi heman hetkarî û hemkarîye, bî dewlete. Projeyê aye yo en pîl, tasfîye û îmhaya Têgeyrayîşê Azadiya Şarê Kurdî bî. Des serrîy o ke, bi awayêko tarî û politikayeyî taybetan çî hewce keno, bi kar arena. Derrbeya 12ê Îlone zî tede heme rayirberîyê na dewlete zî bi heman armancî, bîy hikûmat. Hikûmatê derrbeye nê tede, heme hikûmatêy binan bi xo zî bawer nêkerdê ke do xoverdêrîya şarê kurdi têk berê. Heme zî zaf lez ro xo arqelay ke no karê înan niyo û rojêy xo derbas kerdîy. Labelê AKP ye bi xo bawere bî û bi goreyê bawerîya xo zî têgêrayê. Di na bawerîya AKP ye de, bandora konjukturê dinya û Rojhelatê Miyanênî zî est bîy. Labelê peyênîya des seran de, ewro, AKP ye vîr berd saete ke, no kar karê aye zî niyo. Ney sedemî ra, têkşîyîşê xeyalanê AKP ye, hetê derûnîye ra bi goreyê êy binan zafêrî bibandore ya.

Operasyonêy 'KCK' ye, bi awayêko ameyê waştîş û ameyê pêkardiş, encam nêda.

Qedexekerdîşê Newroza 2012'ine, zey virsikeke/birûskêke di mezgê AKP ye de teqa. Sîyasetê aweqnavîşîyî, hetê xoverdêrîya kurdan ra lez ame famkerdiş. Mitîngê çaresê Temûze ro AKP ye bi zîqûm. Rewşa Vaşûrê Qicî heş û mêjî nêverda. Pêroyîya nê heminan giringîyêrî Têgêrayîşê Azadiya Şarê Kurdî destpêka wisarî ra na heta, pergale ferc kerde. Şerrê şoreşgerî yo peyên û binçimkerdişê H. Aygunî, AKP ye defina rewşa Xal Mihî. Di pancêsê Tebaxa 2012'ine de, AKP-dewlete bî kingêrê ver vayî. Joka di nê rojan de, herçî kesêy ke têkildarê rayirberîya AKP-dewleteyê bi teşeyêko cîya qîsey kenê. Êdî hina bîyo ke, qelemşorê înan zî rewşe ra aciz ê. Rewşa muxalefetî înan sosretêrî ya. Feqîrî derdan ra nêzanenê se vacê.

Ma spasîya xo nûştuxê ercîyayeyî ra kenê

NAVENDA XEBERAN - AMED

Zîndana Elbîstanî ra nameyêke spasî ya Sînan Sutpakî, semedê Kovara Zarokên Rojê amebi û xebatên kovarî pîroz vînayo û serkewtiş waştbi. Ney sero xebatkarê kovarî ra Nesrîn Namdar zî bi nameyê xebatkarê kovarî spasîya xo ard Sutpakî ra ard zîwan û vat: "Nûştux Sînan Sutpakî Hepîsxaneyê Elbîstanî de maneno û nuştuyê ey kovar û rojnameyan de vecênê, bi rayîrê nameyêke kêfweşiya xo ya 'Kovara Zarokên Rojê' û xebatkarên kovare rê ardo zîwan û dayo zanayîşî ke xebata kovare de şikeno hetkarî bido ma.

Ma wazenê bidê zanayîşî ke, nuştuxê ma bi hestanê xo ma zaf kêfweş kerdî. Gama ma no name wend zêdetir quwet ame ma û bawerîya serkewtişî zerreyê ma de zêdyar. Ma nuştuxê xo yê ge wazeno hetkarî bido kovare û eleqeyo ge mojnayo ra, rê spasîye xo anê zîwan.

Bi waştîşê nuştuxê xo yê erciyayeyî, ma nê nameyî bi wendoxanê Verrojî de bare kenê.

Nameyê ke zîndanî ra ameyo

No dem û heme demê şima weşî bê.

Embazê erjyayey, keyneyê delal î, Rûşen, Rûken û Guneş/Roj.

No şewra 5'ê hezîrane de Verroj ame. Zeydê merdimêdo kî germdê Herranî de teyšan bimano û vazdo îni/henî ser, ez zî vaz daya Verrojî ser. Xebera kî zaf bala mi antî, ez kerda şanaz û na mektûbe mi ro dayo nûstene, xebera şima kedkarandê ziwandê kurdî bî. Seweta/qandê na jiwere mi waşt kî şima, hîrê heme embazandê erjyayan û mamosteya erjyayî Nesrîn NAVDARE rê vaza keyeyê şima awan bo, destê şima ternî bê, roşnayîya çimandê şima vêşî, banê zerrîda şima bi zerqandê rojîya şenike bo.

Rastey ser

Sînan Sutpak rojnameya Verrojî ra nuşte û name şiraweno. Heftayo verîn semede gurekarên Kovar Gedên Rojê yew namê şirawit û serkewtin waşt û semde ey zî gurekarê kovarî ra Nesrîn Navdar zî bersiv da Sutpakî

mi zaf meraq kerdê kî nê wêjekarê ma yê bi qedir û qîmetî kamiyê kî nê kovaranê domanan/qeçekan vejenê. Bi na xeberda şima ya mi karîkatorviraştuxa delali Rûşena erjyayî, kedkara xebatda domanan Rûkene û mîzanpajkara erjyayî Roj-Guneşe silasnê. Mamoste Nesrîne rewnaya kî gege nûsteyê ci çapemenîya ma de vijênê û ez bi heyran-tenênda zîza wanena.

Embazê erjyayey. Talûke/xetereya kî zîwanê ma kurdî û bi arizî kirmanckî rî bi rî verdayayo çiman vero yo. Netîceyo kî ewro roj zerrîya ma keno weş, omîdê ma keno gird oyo kî şima, ciwanê ma, nesîlo newe dest erzeno nê talûkedê girdî. Bi na desteştena wazenê kî zîwanê ma yê hingimênîni korbîrdê, xezebdê serdestan ra bireynê. Nê kerdenê şima omîdê mi kena gird. Bi na jiwera bi sînor nemanena. Şaxê guldandê nemeyan erzenê zerrîda mi. Estbiyayênêda wîniya kî yê şaxî axûre erzenê mezgdê mi.

Na kêfweşey û şadiyeya kî bi xeberda keda şima, embazandê erjyayana mi zerrî de arêdeyê pê, mi waşt kî bi şima ya bara kera. Nê babetî sero waştina mi aya kî ez bi rayde mektûba tekiliyên viraza û şima, embazandê erjyayan nezdî ra bisilasna, cehdê şima ra haydar ba, ekî çiyên mi dest ra bêro bikera. Na xebatde şima ya erjyayî de ekî derya/zerya ra hendê dalpeyên alîkarî/ardîmê mi bibo ez do kêfweş ba. Ez formatê kovar de şima "zarokên rojê" nêzana. Wazena kî bivîna û formatê xebat da şima bizana. No ware de, nê babetî sero ekî şima zî pêwîst bivîne bi rayda mektuba dayen û girotenê ma estîbê ez do kêfweş ba.

Embazê erjyayey, keyneyê delalî Rûken, Rûşen û Roj. Ez, embazê şima no demên do dergo girotgeh / hepîsxane de ya. Xebatkarê Azadiya Welat mamoste

Heqî Boltan û Zafer Tuzunî rînel silasnena. No

vîst serrî yo kî ez no

mekan de ya.

Mî no mekan de

na jû esas girota. Ez zimandê

mayda xo sero xef-têna. Kurmancî cî Kir-

manckî/Zazakî nusnena. Gege nuste-yanê xo çapemenîda ma rê; A.Welat, kovara W, kovara çîrûske rê eşrawena.

Şima embazê erjyayey na mijare sero haydariyê kî no çewres (40) serrî yo kî şarê ma dejên/janêndê girdî miyan de yo. No jan ware de ayabiya-yenda netewî de şanazeyên xo miyandî nimneno. Lazimo kî no jan bi babet babetandê edebîyatîya û mejû/dîrokda xo ra haydarî bê. Ez bi xo na xebata şima ya kî şima qandê/seweta domanan/qecandê ma virazenê no rade/derece de erjyaye vîna.

Embaza Roj vana "Ma 4 cîniy kovarî sero xebat kenê..." Ez nê çehar heme embazan rê serkewtene wazena. Ez wazena kî şima na jiwere zî bizanê. Ma, embazê şima yê kî hepîsxaneyan de manenê xebata şima xebata xo, destvîstena şima zeydê desturstenda neteweyî vînenê. Lazimo şima zî bi nê hissena gîraney bidê nê kardê xo yê bimbarekî. Na jiwere şima zî zanê kî karê şima hayrê/ bala ma anceno xo ser. Ze kî embaza erjyayey, keynaya delale Rûken Sarilî zî vana"... Ma wazenê gedey/domanî ziwandê xo ra hes bikerê û no sedem ra ma ana xebate kerda". Roj bibo kî na xebata şima netîce/encamê mîni vejo beyntar kî şima bixoy zî hayrênda girdê miyan de bîmanê. Bi na xebata şima ya domanê kî ni awayêdo rêk û pek zîwanê xo bîmanê do temen/emrên do werdek de bibê mamosteyê zîwanî. Na jû, no netîce zî do esera şima bo.

Ez a seweta rojnameyê Verrojî mektubên nûsnena û dekeno zerfdê şima miyan. Ekî embaza erjyayê mamosteya delalî Nesrîne bewnîyo cî, goreyê formatê Verrojî virazo û bimeşereye ez do kêfweş ba.

Embazê erjyayey keyneyê delalî Rûşen, Rûken û Roj. Bi nê hîss û bawerîyana ez finalî xebat da şima de serkewtene wazena. Şexsdê şima de yê dayik û piyê kî şima bî no kûltûra kerdê girdî/resnayê rê slam û hurmetanê xo rişena, lew nana dayikan û piyandê şima desta. Şima zî qaytê xo bê. Karê xo xori kerê, verhera kerê kî wa doman/ qeçê şar de ma cî ra sîdê felsefedê kurdewarey û zerqandê rojî bigîrê.

Bîmanê weşey de.

SÎNAN SUTPAK
*Girîgeha Elbîstanî

Jiyan

Nesrîn Orak

oraknesrin@gmail.com

Wekîlê CHPye azad bi, ya yê BDP!

HPG Dêrsimî de çend roj veroci yew çalakî amede kerd û wekîlê CHPye Huseyîn Aygun berd koyî. Dimara zaf kesan ey pratîka HPGyijan rexne kerd encax, hema zî, kesîy qala wekilanê ke giroteyê nêkenî.

Hema zî wekilanê BDP û CHPye zîndanî de, semedê ey wekil û kes qala xo nêkeno. Encax semedê Aygun heme kesan tedir weriştî we. Sifteyîn heme kesan PKK rexne kerd.

Dima ra zî, BDP rexne kerd. Ena dirîye ya. Çimkî wekilanê BDP bê sebep eştî zîndan nêverdayî siyaset bikerî.

NUŞTOXÊ CEMEATAN

Ema nuştuxê cemaatan zî quncikanî xo de wina nûştîne: "Semedo ke BDP zaf rî dana PKKye û ey zî yenî wekilan şarîstanan ra benî koyî."

Aygun dema ke azad bi vatênê ke zaf baş ewnîyenê mi.

Heta bîna zî bi goreyî vatişanî Aygunî ra, ey gerilla propaganda kerdî û waştî ke vengê xo biresnî heme kesan û dinyaye.

7 kesanî 18 serrîye û 25 serrî yî Aygun ra vatêne ke, ma wazenî şima semedê-aştî dahana zaf xebat bikerî. Çimkî ma hinî wazenî aştî bîy welatê ma û ma hinî wazenî, koyan ra bêrê war: "Çimkî ma nêwazenî kes ciwîyayîşê xo vîni bikero, wa maya kesan hinî nêbermo."

Nika ra pey ewnenî Aygun û CHP semedê aştî seni xebat kenî.

HIKÛMAT SAMÎMÎ NÎYO

Tirkîyaye de dema nezdîyî de bi nameyê "KCKyî" zaf xebatkarî BDP û zaf endamê BDPye ameyî girotiş û hema zî he giroteyê.

Semedê ey kesan, hikûmet bêveng maneno û nîqaş nêkerdenê. Heta bîna zî, semedê wekilanê BDPye zaf kesan bêveng mendîy û manenê. Ey zî şar bi rayanê xo şirawitê meclîse.

Miyanê ey pîrsgîrêkan hemeyan de, hikûmet BDP ra vana: "Şima PKK rexne bikerî se ma şima dir hema muzakere kenî." Heme zûr o. Polîtîkayên xapeyanyîşî yê AKPyî nêqediyênê.

AZADIYA WELAT
Zozan Basın - Yayın Adına
İmtiyaz Sahibi
Menderes ÖNER
Yazı İşleri Müdürü
İbrahim GÜVENÇ
Yönetim Yeri:
Diclekent Bulvarı
Termil Apt. Kat:3 No:9
Kayapınar / DİYARBAKIR
İdare Tel: 0 (412) 251 38 88
Yayın (Weşan)
TEL: 0 (412) 237 48 90-91
Fax: 0 (412) 237 48 89
Baskı (GAP):

Stenbol: Gün Matbaacılık, Reklam,
Film, Basım, Yayın, Tan. San. Tic. Ltd.
Şti.
Telsizler Mevkii Besyol Mah.
Akasya Sok. No: 23/A
Küçükçekmece / İSTANBUL
Tel: 0 (212) 580 63 81
Edene: Arslan Güneydoğu
Gazetecilik, Matbaacılık, Kağıtçılık Yeni
Doğan Mah. 2108 Sok. No:13/A Yüreğir
/ ADANA
Tel: (0322) 346 03 71-72
Genel Dağıtım:
Turkuvaz
Dağıtım Pazarlama

'Hezên Tirkîyaye Şemzînan de çîno'

Hevserekê Pêroyinê BDPye Selehattîn Demûrtas ard ziwan ke, Tirkîyayî politikayê şerî de israr yeno kerdîş. Encax xala ke ma tedeyê de, ordiya tirk nêşkeno bejayey, yanê payan bidekewo herêma Şemzînanî. Ney semedî ra lazimo ke politikayên xo yê gemarine ra fek vera bidê."

No parlamento semedo ke şikekerdoxan bixelisno û maaşa wekîlan zêd bikero ra heta serê sibayan kombîyayîş kerdîy. Ey deman de problem çînê bi. Ma zî wazenê mijareke wina muhîm de kombîyayîşê meclîsî bibo. İktîdar hima kî vano kesên ke kombîyayîş wazenê 'ixanetkar êy'. Goreyê AKPyê parlamento alikarîya PKKye kerdo. Mezgê AKPyê hintayeye yo. Walî vano Şemzînanî de operasyon qedîyayo. Uca operasyon felan nêkerdî ke biqedîyo. Ze ke serê xo kerdê binê qûmî û wazenê kurdan nêvînê. Çimkî ordî ey herêmi de nêşkeno ke bejayeyî ra rayîr bişêro. Ney semedî ra lazimo ke ney politikayanê kanî ra gere fek ver bido."

'Kurdîstan reseno derya'

Rojnameyê Îsrailî Haaretzî hûmara xo ya peyêne de nûşt ke "Kurdîstano ke reseno deryaye" esto.

Nûşte de ke hetê profesorê Unîversîteya Tel Avîvî Prof. Ofra Bengîoyî ra amade bî, meselaya kurdan dormeyê serebûtanê ke Kurdîstanê Rojawanî de qewimiyene analiz kerdo vano ke, kurdê Kurdîstana Rojawanî îmkananê xo rind kay kenê. Bi stratejîyêda biaqile kurdî resay pozîsyonanê stratejîya muhîme. Tirkîya rê mesajo muhîm danê. Heto bîn ra kî kurdê rojawanî seba karê xo bi Kurdîstanê Başûrî ra benê nêzdî. Haaretz ra gore kurdî sîndoranê xo heta Deryaya Sipîye kenê hîra.

Seba ke sîndorê werteyê Tirkîyaye û Kurdîstanî 400 kilometreyan ra bîy 800 kilometreyî, Tirkîya naye ra qisawet ancena. Sîyaseto ke hukmatê Tirkîya heta nika duştê PKK de ramit, beno tenêna zor. PKK kî bi Kurdîstanê Rojawanî bena tenêna pête. Dewamê nuştayî de bellî beno ke kurdî sîndorê kanî ke hetê hêzanê serkewtoxan ê Cengê Yewine yê Cîhanî amey viraştene, xo vîr ra kenê û herinda înan de şansê xo kay kenê. No şans de kî resayîşê Kurdîstanî bi Deryaya Sipîye esto. (dersiminfo)

Temsîlkarê partiyê sîyasiyî cigeyrayîşê xo qedînayî

Semedê ke Şerê Şemzînanî cayê ci de cigeyrayîş bikerê ra, serekên KCD û BDP û temsîlkarên partiyên sîyasiyî cigeyrayîşên xo qedînayî û ageyrayî merkeza Şemzînanî. Heyeta geayrayîşê xo ze rapor do bido meclîsî. Şer dewam keno.

Qeza Colemêrgî Şemzînanî de 23 Tîrmenga 2012 ra naşt dewa Nehrî, Rubunus, Navrezan û dewikên înan de mîyanê TSK û gerîlayên PHGyî de Şerê Şemzînanî bi, semedê ke encama şerî cayê ci de bêro tespîtkerdişî ra, serekên BDP û KCD û temsîlkarê partiyên bînan ESP, EMEP û ODPyî heme pîya cigeyrayîşên xo kerdî û qedînayî. Temsîlkarên ard ziwan ke bê gerîlayê PKKye rayîrî de raştê kesan nîameyê.

Bê gerîla kes çînêbi

Wekîla BDPyî Gulten Kîşanak û kesên bi heyetî de bîyî ardî ziwan ke vejyayîşê Şemzînanî de ma hêzên dewletî vîna. Apey çimê ma bê gerîlayan nêgina tu kesan: "Halê ke ma vîna heme çîyan rafînenê çiman ver. Bax û baxçeyê şarî ameyo veşnayîş û xirabekerdiş. Şar nêwazeno dewanê xo terk bikero."

Heyeta ke cigeyrayîşê xo kerd do rapora xo destê meclîsî bikero.

Enqere kewta şoqa serkewtişê PKKî

Bi hewteyano ke Enqere qîrîza Şemzînanî bin de mendibi û hewna xo sero nêştbi ke, Dêrsimî ra xebereke ame, hêzên PKKye ra HPG wekilê Dêrsimî yê CHPye Huseyîn Aygunî dema ke rayîra ravêrayê Dêrsimî girot bin çiman.

Wekîlê CHPye Huseyîn Aygunî dema ke bi rayîra papûrî ameynê Pulur ra ameynê Dêrsimî, HPG 12-08-2012 de papûrî ser de kontrola nasnameyan kerdê. Dema kontrolî de maşîneya Huseyîn Aygunî zî bi û HPGîyan wekil girot binçiman û şofêr û yew kesêke bîn yê hetê ey serbest verday. Ey zî dema resay Dêrsimî wazîyet leşkeryî ra vat. Ney sero hêzên leşkerye bi heme hêzên xo kewt livyayîşan mîyan û cayê kontorolî ra dest bi operasyonî kerdî.

Enqere çend hewteyo ke şoqa qîrîza Şemzînanî xo ser ra nêştbi çimkî hewna zî Şemzînan binê kontrola gerîlayê HPGye de yo. Hêzên TSKyî cayên ke HPGye ey ra giroto keno nêkeno bi hewa û vejayey ra şer darfinayo ema nêşkeno cayên xo HPGye ra apeya bigêro. Binçimkerdişê Huseyîn Aygunî zî Enqereyî

daha zî kerd şoqî mîyan. Tarîxa Tirkîyaye û PKKye de çîyêke wina newe bîyê. Enqere bîyayîşeke wina re dima xo nêzano ke se bikero û operasyonê xo Dêrsim de hîra kerd. Ema PKK daxûyaneya xo de eşkera kerd ke ganê Aygunî bi operasyonan erzenê talûkeyî. Goreya verî eyseno ke PKK zî qîweta xo bi moral û bi hawayên bînan, daha zî geş kerdo. HPGye daxûyaneya xo da arda ziwan ke: "Semedê şar Aygunî zaf gerre kerdo ra ameyo binçimkerdiş. Pey îfadeyê girotişî de, kar û barê hiqûqî û îdarî qedîy ra pey do serbest bêro veradayîş."

Aygun serbest ame veradayîş

Wekîl Huseyîn Aygunî 2 rojan koyan de bin kontrola HPGyî de binçiman de mend û îfadeya ey ameyo girotiş ra pey serbest ame veradayîş. Aygunî daxûyaneya xo ya çapemeneyî de ard ziwan ke, HPGyîyan dema girote ra heta peynî damancezî verê ey nêkerdê ey ra waştê ke semedê gunîya herikyeno wa bivindero ra daha zêd xebat bikero: "Bahoz Erdal senî girotişê min paştî raşt kerd ra pey talîmat da îna ke wa zira meyro mûyêke

min." Aygunî nezdîyê cayê ke amebi binçimkerdiş de 14 Tebaxî de saet 17:30 de serbest ame veradayîş. Aygunî şî qereqolî û waşt ke îfade bido dozgerî û da. Pey ra Meydana Seyît Rizayî de daxûyaney da çapemeney: "2 rojên maceraya min ya koyan de, dereceyêke zaf aver bi hurmet, qedr û qîmet ewnîyay min nezdîyê min bîy." No zî zûrkereya meydayayî vet meydan ke vatibîy: "Aygunî ra vatê eger ti meyrê ma do gule vera serey to bidê..."

Aygunî wina dewam kerd: "Tifin-geke zî verê min nêkerdîy. Çalakîya ke HPGyî kerdî bi mahseda propagandayî bi. Kesên ciwan yê ke min girotiş 6-7 kesên ke temenê înan 18-25 serre bîyî. Ey gedeyê ney wlatî, waştî ke mesaza aşî û biratî bidê. Waştî ke ez daha zêd xebat bikero ke wa gunî meyro rij-nayene û bivindero. Ney mijarî de rica kerdîy. Hetê bînî ra ardîy ziwan ke politikayên CHPyî demê peynî de erênî vînenê. Ema lazimo ke daha zêd ked bêro dayene. İnan ardî ziwan ke Xosereya Demokratîk Tirkîyayî de lazimoke bi ca bibo."

Aygunî ra waştê ke ze wekîleke xoser bibo wekil. Aygunî zî wato ez CHPî ra memnûn a.

Weşî, lingan ra dest pê kena

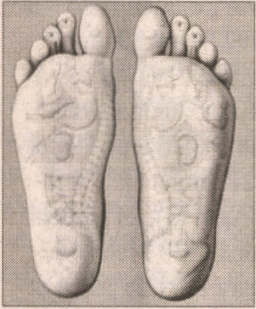
Dinyaye de tipa alternatîfî her ke şîno şarî mîyan de vila bena. Çimkî dermanêy ke yenê bikarardîş zafêrey demî mîyan de zirara toksîtî dano û nêweşîyeke bînî virazeno. Weşîya kesî binê lingan de yo. Cayê her lebatî esto û ze bişkoja lambeyî, bişkoja her lebatî zî binê lingan de yo.

Verînanê ma vatê, bi lingên tazî serd, şilîye û germîyeyî de mevînderê. Ema semedê ey nêzanay û vatê. Çimkî pîlên înan zî înan ra vatibi, belkî zaneyeyî ra belkî zî pey hesyabî ra hinî vatê. Ema ewro tipa alternatîfî dî de her ke şîno zafêreya nêweşîyan binê lingan ra derman kenê.

Bişkoj arize dayo se...

Ma vat ya binê lingan de ze bişkoja ceryanî bişkojê lebatan estêy û dema ke

yeno akerdîş ceryan şîno reseno lambeyî û lamba roşnî dano. Canê merdiman cayê ke de problem esto se, lazimo ke sifte binê lingan de a bişkoja ceryanî

gere bêro akerdîş ke, ceryana canê merdimî bêro akerdîş û lebat weş bixebityo. Ma zanê ke lebatî bi ceryanî xebat kenêy. Çimkî canê her merdimî de, goreya ke zanistî vanê, herî tayn 2 volt ceryan esto. No humar rayrayan berz yan zî tayn beno.

Xo derman bikerê

Fotoyê lingan de eyseno ke cayê lebatan çicayo. Şima zî şikyenê bişopnê. Eger binê lingê şima de goreya fotoyî, ey cayî de problemêy ze; de-yyayîş, veşayîş, wirnayîş û znb. Estêy se şima şikyenê xo bi xo derman bikerê. Ya ey cayî bi destan bivileyênê, ya zî kerayeke gilokin yan zî wa keraya ke zirar medo binê lingên şima de binê lingê xo hemeyî kerayî bisawê û masaz bikerê. Îhtîmaleke gird şima do havil bivînê. AMED

Şaredariya Yenîşehîrî cayê

Şaredariya Yenîşehîrî xizmeta şarê xo kena. TOKIya Uçkûyûlar de semedê ke cayê pazarî viraşt. Ney hawayî zî taxiî do hewteyê de çend rojan rehet bikerê

NAVENDA XEBERAN - AMED

Şaredariya Yenîşehîra ya Amedî taxa TOKIya Uçkûyûlar de cayê bazarî viraşt. Semedê ke TOKIya Uçkûyû de cayê bazarî musaît nêbi rayîreke wina ame şopnayîş.

Qeza Amedî Yenîşehîrî taxa TO-

KIya Uçkûyûlar de sifte 2 hezar û 500 keyê TOKI bî.

4 serrî ke dormeyê TOKI de însaatê xoser zî zaf virazyayî. Taxmîni na game nezdî 3 hezar û 500 keyeyî estê. Semedê lazimeya nînan ya werdê bostan û fekîyan ra Şaredariya Yenîşehîrî cayê pazara

dormeyê ey girote viraşt.

Goreya ke eme vatiş taxî de hewteyê de 3 rojan Pazar yeno ronayîş eme problemîy ze, bêpaqijkerdîş, bêkontrol, weş nêeysayîş û zwb. çîyan ra no parkî viraştê. Goreya ke ame vatiş demeke kilmî de do bikûro xizmeta şarî.

Şaredareya Erxenî ra parka qijkekin

Şaredariya qezayê Amedî Erxenîyî semedê xizmeta şarê xo bikero, cadeyan ser de cayên ke qabê parkan musaît o, kena park. No zî çarenuşteyê sûkî bedilneno û keno haleke weş. Rayîra Çermûgî ser de parka newe ya qijkekin viraşt. Şaredariya Erxenîyî her ke şîno xizmeta şarê daha zêd kena. Rayîra Çermûgî, xaçerayîra Hîlarî ra 100 mîtro verê rojawanî de no park ameyo viraştîş. Parkî de 3 şilawîy estêy.

Dema ke awe şirşir kena, mezgê merdiman ze mûzîka xozayî bigoşdarano mest beno û nêwazeno ke ey vero de werzo û bişêro. Dergeya parqî nezdî 100 mîtro, hîrabîyîşê ey zî 6-7 mîtro esto.

Gelo telefon zî bena tarîx?

Tarîxa telefone ya se serr verî û ney game mîyan de bi koyan ferq esto. Ewro zî telefonî qedîyenê û herinda aye de înternet yeno bikarardîş. No zî telefonî keno ke bikero tarîx.

Goreya daneyên Merkeza Zanistên Navnetewî ya Wilson Woodrow ya DYAyî, cigeyrayîşên xo de vînayê ke telefon her roj şîno kemî yeno xerçkerdîş û herinda aye de înternet ca geno.

DYA de sere 2009 de 286 mîlyon kesan înternete bê kablo estbîyo.

2010 de no humar resayo, 303 mîlyonan. Her roj humara daha zî zêd bîyo. 2003 de merdiman telefonî de herî tayn 3 deqe qise kerdo ema no humar 2010 de kewto 47 saniyeyan.

Înternet daha erzan yeno Goreya cigeyrayîşan vînayê

ke înternet daha erzan û bi kamera yo ra, telefon nêkarnayê. Înternetî an zî telefonî de bi peyam eşrawitîşî şaran karê xo daha zêd vînyayo û vînenê.

Înternet daha zî karî hêsan kerdo û bi kamerayî merdim bi kişta bînî daha rehet qise kerdo ra û daha erzan ameyo ra, merdiman giraneya xo dayo înternetî ser. No goreya cigeyrayîşî telefonî keno tarîx. AMED

15 Tebaxî bi ruhê Qomitanê gird Egîdî vejya

NAVENDA XEBERAN - AMED

Bîyayîşê denyayî ra hetanê ney gamî pêrodaişî bîyê. Zafêreya yînan zî axa kurdan sero yanê Mezopotamyayî sero bîyê. Semedê ey zî kurdan bapîrey û dapîreya denyayî kerdê ra yo.

Waxta ke ma ewnîyenê malbatî zere, gedê timûtîm bi ma û pîyê xo ra leci mîyan de yo û o vano hina, êy vanê wina. Ema gedê nêzano ke fikrê ma û pî hinîyo û tim kîştâ xo de bîyayîşan oncenê û vanê ya mi raşt o, ya şîma çewt o.

Her çi beno wa bibo, ma û pî nêwazenê gedeyanê yînan zirar bivînê. Ewro meseleya ma kurdan û denyayî zî wina yo. Erdkenayoxî / arkeoloxanê ze Samûel N. Kramer, Halet Çambel, arkeologê amerîkayî Robert J. Braidwood, Prf. Doktor M. Ozdogan û hewna zafêran testîk kerdo ke: "Merdemanê ke denyayî de vila bîyê verê qiraxanê Dîjle û Firatî de xo bi ca kerdê û Hîlar (Çayoni / Kotêberçem) çemê Bogazî verde nişte-cayê yewin yê denyayî ya û merdeman tîya sifte xile û maden karnayê û ewro şeklê vilabîyîşê merdeman vejyayo orte.

Her ke Dîjle û Firatî awa xo onto merdemî zî xo vero ontê û vila bîyê. Cayê nişte-cayî yê herî kan qeza Amedî Erxenî dewa Hîlarî (Çayoni) yo. Merdemî tîya huner, kultur û karnayîşê madenan mûsayê û vila denyayî kerdê." Ma vînenê ke axa kurdan qabê heme merdeman cayê dê pîroz û bimbarek o. Ney semedî ra, axa yînan sero heme cûre ol / dîn estêy û hetanê ney gamî pîya cûyayê. Bîyayîşê xo ra hetanê ney gamî zaf rayan şaran mîyan de pêrodaişî semedê dewlemendeya kurdan vejyayê û hetanê roja ma ameyo. Çimanê kesane veyşan, de sofra pî û mayî de yo. Eger çiyê bêro serreyê yînan an zî veyşan bîmanê rayîra keyê ma û pîyî genêy. No zî dem ameyo kurdan ra bîyo derdê giran. Zengîneya kurdan ra herêma yînan bîyo cayê şerî. Kurdîy zî qabê xo gedeyan ra bipawo her tim hêzanê xo bixoro viraştê ke deji dejminanê xo, xo pawitê û kurdan Mezopotamyayî xorê kerdê qela berxodanî û verê zilm û zordarîyan tim vindertê hetanê ney gamî. Ema gedê û tornanê kurdan, waştê ke ey timûtîm qir bikerê û biqedînê.

15 Tebaxî de kurdîy amey dinya

Kurdîy 28 serranê peynî de zî verê dewletanê kapîlîstan vindertê û nêwaştê ke dewletanê wazenê kurdan biqedînê bikûrê şarî mîyan û xo pawitê. Û deji Dehaqan kombîyê û şer kerdêy. Hinî bîyo ke kurdîy hetanê ke kardî nêresayo heste qarîş kesane nêdayê. Ney semedî ra, zaf bisebr êy. Nişana berxodana herî peynî ya deji dehaqan 15 tebaxa 1984 de Erûh û Şemzînan de, êrîşa biçekin ya PKKî, ke bi alikareya komitanê gird yê kurdan Egîdî, deji qereqolî amebi kerdeş o. No çalakî deji Dehaqan ze Tirkîyayî bersivê bi û dîroka PKKî de êrîşa sifte-

15'ê Tebaxî ganbîyîşê Rojhilatî û kurdan o

Destpêka heme çîyan zehmet o û gora xo zehmetîyanê yînan estêy. Verê çalakîya Erûhî PKKî gora kesane ke cûyayê vanê, zaf zehmet bi. Eme pey Erûhî ra PKKê tikey rehet kerd û şarê kurd mîyan de bawerîya xo serketîşê xo mohr kerd. Şarî mîyan de bi vindertîşê xo û bi biryara xo kewt mezgê kurdan û ciwanan mîyan. Rola qumitanê êrîşa Erûhî Egîdî zî tîya muhîm bi. Egîdî zanay ke 'Mase serera boy dano' û gore ney nêverda ke boy bikûro maseyî û wey kerd û bi vindertîşê

xo şarî ewnîya ke PKK'e ze TVyanê tirkan de yeno vatîş nîyo. No tam çepê medyaya tirkan PKKê qabê şarê kurd û şaranê bindestan xebat keno û Egîdî zî goreya nêy xêzan xo ta dano nêverdano ke hêza kurdan qels bibo. Kurdîy 15'ê Tebaxî ra can genêy. Mezopotamya dîroka xo de bîyo qela berxodanî. Bi êrîşa Erûhî ya bi komitaneya Egîdî kurdîy newe ra kuwe bîy. Bi ney hawayî nişan day ke kurdîy zindî yê û kes bi kurdan nêşeno û Egîdî mohra xo da denyayî ra.

yine bi. Bi her hawayî serkewte bi. Hetanê verê ney tayn kesane PKKî şinasnay, eme pey ra zaf kesane sinasna û kurdan mîyande rojbiroj PKK gird bi û bawerî girot. No kabê PKKî çiyêdê zaf muhîm bi. Toximê kurdan rayna kuwe kerd. Şewa 15 Tebaxa 1984 saet 21:30 êrîşa Erûh û Şemzînanî qabê PKKî û şarê kurd milatê yo. tarîxa kurdan de ze ney kuwebîyîşî ma şikyenê Kawa û Dehaqî bidê. Belkî daha zafêr zî estêy, eme yê muhîm û kurdan mîyan de yenê zaf yenê sinasnayîşê y.

Kapîtalîstey her roj postê dano xora

kapîtalîstîy wazenê denyayî de heme kesane bigê xo lepan mîyan. Qabê ke ney bikerê zî hêzanê xo yê tarîyan kenê dewre û kaykerdeşê senaryoyan tê danê. Kapîtalîsteya postmodel herî zaf Rojhilata Mîyanin de cirît erzenê ke kurdan tim binê bandora xo de veradê. Xoverdayîşanê kurdan zaf bîyê hima hima her serr bîyê. Ema zafêreya yînan têk şiyê. 28 serran verî, toximê kurdewarey ame estîş. Çimê kurdan, dejmin vînayê û ze kula sîya, dejminî kurdan ra tersay û delê dejminî her tim teqayê. Her roj kurdan hêza xo sinasna û hêza xo gird kerd û aw

Mahsûm

Korkmaz kam o?

Gerîlayê PKKî Egîdî (Mahsûn Korkmaz) 28 adara 1986 pêrodaişê Gabarî de ganê xo vînî kerd. Qeza Silifan ya Amedî de amebi dinya. Egîdî gedeteya xo de koçê Êlîhî keno. 1976 de hereketa APOCîyan, yanê PKKî şinasna. De mîyanê qadroyanê sifteyin, yê ke Lubnanî de perwerde vînay bî ra yo. Bi çalakîya 15'ê Tebaxa 1984 î mohra xo weş belî kerd. Komitanê baskê PKKî yê ARGKî ra sifteyin o. Şarî mîyande kehremanê yo û bi ehlaqê weş, bi edalet û bi zîrekeya ey şar ey şinasnenê.

da û daha weş eysa. Hetanê ewro doza xo ardîy. Rayîra aşî û arameya şaran de gamanê bi dengê û teqez estîy û erzenêy.

Mohra kurdan gina denyayî

Rayxistina ke 28 serran têkoşîn dabi û şarê ke binê erdî ra veto, PKK yo. Ze ke roj bivejyo û kurdîy zî axa xo ya nîmitera bi awdayîş û rojî zîl da bo, gird bi û oksîjen û boya vilikanê xo da heme şaranê ke denyayî de zilm vînenê ra,

PKK bi hevîyeke gird. Delê şaranê xerîban de zî ca kerd û her ser hêza xo daha zî, mohr kerd û bi berxodana Zapî ya 2009'î delê denyayî de perçîn kerd.

Rayîra Zapî komitanê gird Egîdî ra ravêra bi û resabi roja xo. Ewro zî rayîra 15 Tebaxî ya Egîdî resawo asta berz û pawitîşê xo û şarê xo şikyeno bikero.

Dîroka kurdan de berxodananê 60 serran

1907-1909 xoverdayîşê Dêrsimî, 1908 de Hemawendî, 1909 de Suleymaniyê, 1913 de Mele Selîm û Şex Sabahattîn, 1914 Berzanî, 1919-1922 Sîmko (Îsmail Axa), 11 gulan 1919 Aliyê Batê, 21 gulan 1919 Mahmût Berzendî (1), 6 adar 1921 Koçgirî, 4 îlon 1924 Beytusebab, 13 rêsemî 1925 Şex Saîd, 10 pûşpera 1925 Nehrî, 7 tebax 1925 Reşkotan - Raman, 16 gulan 1926 Agirî (1), 21 rebendan 1926 Hazro, 7 citmeh 1926 Koçusağî, 26 gulan 1927 Mutkî, 8 îlon 1927 Agirî (2), 7 citmeh 1927 Bicar, 6 tîrmeh 1929 Asi Resûl, 20 îlon 1929 Tendûrek, 26 gulan 1930 Savur, 20 pûşper 1930 Zeylan, 21 tîrmeh 1930 Oramar, 7 3îlon 1930 Agirî (3), 24 citmehî 1930 Pulumire, îlona 1930 Mehmûdê Berzencî, Berfenbara 1931 de Şêx Ahmedê Berzanî, 21 adara 1937 de Dêrsim, 11 îlona 1961 de Mele Mustafa Bezanî û zenînan hewna berxodan û serewedartişîy bîyê.

Ma ewnîyenê dîroka kurdan bi serewedartişan ravêrayo. Hima hima her ser bîyo. Nêy ke çor de nuşteyê yê ke yenê zanayîş û bi name yê. Yê ke bênameyî yê zî zaf zaf êy. Her se bîyo û şîyo, eme kurdîy nêqedîyay û xo ver dayê û ze Egîdî berxodan dayê, danê û teslimîyetî ze qebûl nêkerdê û nêkenê. No zî hêzê dê zaf gird dayo kurdan û yînan resnayo hetanê ney demî. De her berxodananê ke bîyê de, ruhê 15'ê Tebaxî esto.

Berxodana 29'in ya PKKeyî yo

Zafêreya zanistîy anê ziwan ke no berxodana kurdan ya peynî yo. Çimkî goreya şert û mercên estêy eyseno ke paştîya PKKeyî heta kurd bibêy do meyro axî ser û kurdîy do heta bibêy têkoşîna mafên xo bidê û bigê.

Berxodana 29'an bi ruhê Egîdî û cangorîyanê bînan berz beno. Şarê kurd heta ney gamî çi destê înan ra ameyo nêdayo pey xo. Heteke bîni ra zî lazimo ke ma vajê 5 giştî jû nîyê eme gureyê her yewî esto û kenêy û dest û lebatanê bînan heta ewo paya dayê vindarnayîş.

15 tebaxa ewro de kurd tam hişyar o

28 serr ravêray kurdan ser bi ser xo newe kerd û aşî û birateyî ra tavîz nêday û her tim qîray. Çimkî pî û ma nêşkeno gedeyan ra bimiradyo û bi çimê dijîminatey biewno gedeyên xo. Her demî de kurd xo daha hişyar kerdo ra, berxodan daha xurb bî û beno.

Keyeyê Amedî xozayî yê

Keyeyê Amedî bi her hawayî heta ney demî medenîyeta xo resnayo. Dinyaye de bi ney planî keyeyî himakî çînê. Goreya demserran, bi kerayên sîya yanê bazaltî viraştê

Ehmedê BIRA – AMED

Çanda merdiman bi viraştîşê keyeyan û karên ke kenêy vejyeno meydan û bi hezar serran bi mîyangineya gedeyan aver şino û beno medenîyet û medenîyetê bînan ra bandor keno û gêno. Çanda viraştîşê keyeyên Amedî zî, bi ked û hunera henzar serran ameyo hetanî eyro. Bi heme weşeyî û rindeya xo, hewna zî çimanê merdiman gêno û merdiman anceno xo û otantîkeya dewrên kan merdiman de dano cuyayîş.

Keyên Amedî yê ke bi temami tarîxa înan nîyeno zanayîş, bi çanda hezar serran ameyo lalayîş ra pey ameyê viraştîş. Keyeyê Amedî biyê nasnameya Amedî. Viraştîşê keyan goreya, şert û mercên xoza û rewşa hewayê Amedî ra, xo bipawê ameyo viraştîş. No hawa viraştîş, teybeta viraştîşê keyeyên Amedî veto meydan û çandê dinyayî de himakî çîno, vejyayo meydan.

Berên keyeyê Amedî, zaferey mutevazî yê. Dema ke merdim berî akeno û keweno zereyê keyeyî îhtî-

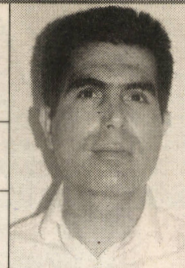
sama ey keyeyî, sey awa hûnik xo dano çim û rîyê merdiman. Hoka kijek ra merdim dema ke keweno zere, pey ra reseno hewşî boya merdiman hina zî weş û geş beno. Hewş hera yo û dormeyê hewşî de odeyî estêy. Hewşî ra teber, teberî ra zî hewş û zereyê keyeyî nêeyseno. Her hewşî de hewûza ke kerayê sîya ameya neşkerdiş esta û bi temami nêbo zî, her hewşî de bîra awe esta û lazimîya keyî vînena. Goreya ke yeno vatiş, bîrîyê ke hewşan de estê, heme sey şemebeya awî, binê erdîra jûbinan de girêdayê. Hemeyê viraştîşê keyî, bi keraya sîya ya, yanê bi bazalt ameyo viraştîş. Mîyanê kerayî de zî, yanê xerca ke nameyê ey 'Cis' o

dêsiy ameyê pêserdayîş û ser û binê keyî ameyo viraştîş. Rengê cisî sipoyo. Goreya vajiyeno, kirêç û hak kerdê tîmîyan û bi ey hawayî kerdê rik. Plana viraştîşê keyeyan goreya şert û mercên xozayî ameyê viraştîş. Goreya demserran malbat odeyên ke tede ronîşenê bedilnenê. Semedê ke dêsi zaf qalind ê, bi rehetey germahey û serdî nêravêrenê. Binê her keyeyî de, embarê erzeqan, kîlêra werdî û semedê ke werdên xirabe benê cayê serdî de bêrê limitene, kîlêrî de binê erdî de mahzen esto. Tabî no çîyeke yeno zanayîş û çiman ver de yo. Goreya vatişan kîlêr an zî embarî ra ber esto û şino cayên ke her kes nêzano.

Têgeyrayîş

Zerweş Esnaw

Zerwesnesnaw@gmail.com

Netewîyeyî ziwani ra vîyreno

Ziwan haceto tekilî yo û mêrdimî cik ameyî dînya û o wextî ra hayanê biyî komelî no hacetî gurnîyayî. Hem averşîyîşê ferdî û hem zî averşîyîşê komelî de ziwan cayo muhîm giroto mildê xo ser ro. Perwerdeyê ziwane dayîke zî no warê de ganî zaf weş biyero famkerdiş. Fikrî, ziwani ra vejîni, ziwan fikran ra rayîr nawneno û fikran xurt keno, hezekî çîlay bo, dormareyê xo roşn bikero. Ay semedî ra, zaf dewletî ziwane xo ser ro zaf xebatîyayî û gelekî çalakî viraştî. Ziwane dayîke, şaxsiyeto ke kure de maya xo ra biyo û pîl biyo yan zî mîyanê komelî û dormareyê xo de ewil no ziwan bander biyo se no ziwan, ziwane dayîke yo. Ziwan pabestîyo netewîyeyî yo. Ziwan reyde netewîyeyî awan bena, ziwan çîno bo, netewîyeyî zî çin a, ziwan mîyanê şarê xo de erjîyayê netewîyeyî vîrazeno. Heskêrdîş, dejîyayîş, hêrsbiyayîş, keyfkerdiş û sb. pêro zî hîs î û eke kê şar û mîletêk bibî o wext nê hîsê ma, mîyanê ma de benî hîsê hembraî.

Dinyaye de averşîyîşê şaxsiyeyî û komelî de û averşîyîşê kulturkî û aqademîkî de ameyo zanayîşî ke nê pêroyîni zî xeyrê banderbiyîşê û perwerdeyê ziwane dayîke reyde biyî. Mêrdim, biyayîşê maya xo ra hayanê mergê xo ra, no mîyanê wexto xo de timûtîm banderkerdiş, famkerdiş û şîrowekerdişê dima geyrayo. Waştô ke nînan reyde xo hina weş bişinasno û xo newe bikero.

Raştîki ra welatê modernî fam kerdî ke hêşdarîyo netewî encax ziwane dayîke ser ro vindertîş reyde yeno raşte. Ziwan çendo ke xurt bo, fikrî zî weş şino naqîl bibo û ziwan fikran xemilneno, şekl û şemal deno. Heme welatî, goreyê ziwane xo dinyaye temaşe kenî, fam kenî û goreyê ziwane xo zî qahinat şinasnenî. Dinyaye de zaf welatî, zaf modelê perwerdeyê ziwane anî ca. Zaf ziwanan reyde perwerdeyî letebiyayîş nêyo bilakîs hina piyayî û xurtkerdiş vîrazeno. Ciyayîya kulturî, zengîniya welatê ma ya. Parçekerdiş nê, hina zengîn yew piyayî ana meydan, mîyanê şarê xo de bawerî tesis kena. No semedî ra welatî de çend ziwane ciyayî est î, gere biyerî şinasnayîş û ganî feraseta demokratîke awan bibo û ganî femkerdişo hera ca bigêro. Ziwane dayîke, dinyaye de heme welatan û netewan de ganî biyerî şinasnayîş û qebûlkerdiş. Heme welatan de gedeyî ziwane xo reyde dest bi perwerdeyî bikerî û vernîyê înan de çî manî est î pêro zî ganî bihawanîyo. Ziwane dayîka xo reyde perwerdeyî, perwerdeyê ziwane fermî rê manî nêyo. Verê ziwane dayîka xo reyde perwerdeyî dima ziwane fermî.

Fîlmê 'Hitlerô Cuwen' balkêş o

ROVER WELAT

Fîlmê ke şerê yewine ya Dinyayî de cuyayîşê Hitlerî dano şinasnayîşî bi nameyê filma 'Hitlerô Cuwen' amey antîş. Fîlmî de Almanya newe şerê cîhanê ya yewine de vejîyaya. Peymana Versayî xêz kerdo. Şerî de maxlûp biya. Ney şero semedo têkşîyîşî ra pîlanê Almanyayî vatê: "Ma çirê maxlûp bî?" No babetê ser ro fikrîyanê û xo rê ganê yew sebep bivîni ke, rayna bidekewê herb û na ray bi ser bikewê. Kam cayan vîni kerdî se, ay cayan rayna tepa bigêrî. Xo rê yew dişmenî peyda kerdîbî. Ê zî Yahûdîyî bî.

Pîlanê Almanya xo rê mêrdiman geyrayîni, nê mêrdiman ra yew zî Hitler bi. Hitler şero yewine de rûtbeyê ey onbaşî bi. Hitler çîyekê ey çîno bi. Dabara ey resim ser ro bi, tay resiman viraştênê dayênê yew rotoxî, rotoxî vera aye resîman rê pere dayîni bere. Rotox zî yew yahûdî bi. Hitler encax debara xo kerdîni. La Hitler zaf nezan yew mêrdim bi, dînya ra çîy fam nêkerdîni, yanî ti vajê nê rayîrî de şo şono, ti vajê nê rayîrî de meşo ay rayîrî de nêşono,

ti kam cayî ra kaşkerê ay cayî ra şono, welhasil zaf nezan, xo ra bêbawer, belengaz, tolaz yew mêrdim bi.

Pîlanê Almanya senî dişmenê xo tespît kerdî, hema vîyretê têgeyrayîşê. Û ekîbê xo hedre kerdî. Nê mîyanê ekîban de Hitler zî est bi. Hitler kûça kûça, kolan kolan geyrayîni propaganda xo kerdîni. Pîlanê ey, ey temaşe kerdîni vînenî ke nê mêrdim yanî Hitler wexto ke qal keno zaf weş qal keno, xo ra vîyreno, mêrdimanî dekeno tesîrê xo, baş yew xatîp o. Çi vano se bînuşte vano û bire waxto ke qal kerdîni nêvindertîni hezekî destê ey de nûşte est o waneno. Pîlanê ey, teybetîya ey vînenî û nê çîyê ser ro ey xebetnenî.

A mabên de, fek resîmî ra vera nêdabi. Rotoxê resîmî waştîni ke Hitlerî ay gureyî ra bido fekveredayîş. Hitlerî zî hêşê ey tîmîyankerdebi. Hitler qalî rotoxî goştarîni, bala xo danê ey. Rotox vatîni; sîyasetî ra fek verade resîm ser ro bixebite, ti averî de resamo pîl bibî. Serreyê xo timûtîm bide nê gureyê ser.

Hitler mêrdimo nezanbi, labelê pîlê ey, ey xebitnayîni semedo ke weş qal keno vere vere sîyasetî de pîl biyîni. Timûtîm partîya xo de antî semîtîzm ser ro, şarî ra propaganda kerdîni. Hende ke baş propagandîst bi, kam ey goştarîni tesîrê ey de manayîni. Û vere vere mîyanê Elmanyaye de poldarê na partî zaf biyîni. Kure de Hitler qal kerdîni weyre de hînzaran ey goştarîni.

Yew wext Hitler hinî qerarê xo dabi vatbi ez hinî resam bena û rayîrê rotoxê resîmî tewîştîbi. Hitler rayîrê xo kifş kerdîbi, tesîrê rotoxî de zaf mendîbi. Û yew roj, yew cayî de paweyê rotoxî bi. La çî çewtîye ke rotox, semedo ke yahûdî bi tay mêrdimî, rayîrê ey birnenê û ey kuwenî, hende ke kuwenê ay kutîş ser ro rotox mireno. Û Hitler zî vano qey qestî ra rotox nêameyo. Bacîyeno, bacîyeno ay bacîyîşî reyde wardeno vejîyeno teber û rayîrê xo rayîrê sîyaset ser ro kifş keno. Çî heyfo ke, nê mêrdim ressam bibayîni se şerê cîhanî ya diyine nêvejiyayîni, hende ke mêrdim nêmerdîni, yahûdîyan zî nê zilm û gosirmet nêdîyîni.

Rojawanê qezayede Dêrsim rojhilatî de Çemişgezek vakur de Pulur û başûrî de zî Pêrtage est a. Merkezê qezaye, Dêrsimî ra 45 Km, Pêrtage ra 42 Km Pulurî ra 45, Çemişgezekî ra 75 Km dûrî yo. Ciresayîşê Şaristanî bi rayîranê Demirkapi, Pêrtage û Xarpêtî ser o

beno. Xozat koyan miyan de awan biyo. Dorûverê Xozatî bi koyanê tîkan girewteyo. Erdê hereme miyan de newalê xorînî est ê. Berziye, vakurî ra hetê başûrî kemiyena. Hewayê hereme bejî yo. Hereme zimistanan serd û vewrina, amnanan zî hûnik o.

Xozata biveng û rengîn

Xozat cayeke serd o. Merdimên ey zafêrey semedê şerê ke her tim ey ser de bîyo ra teberê welatî de ceyenê. Her ke şino nufûsa ay kemî beno. No zî probleman ano

AVER PAYIZ

Koyê Hozatî berz êy

Herayîya qezaye 630 Km yo û berziya miyanê hereme, deryayî ra hezar û 520 m berza. Koyê hereme yo tewr berz koyê Yilanî yo û berziya nê koyî 2 hezar û 500 m yo. Laya Tahar û Dereyêrêyan (Degîrmendere) û dereyê Hozatî miyanê qezaye ra vênênê. Qezaye de heta nika germiya tewr zaf 35 derece û tewr tay zî -10 derece biyo. Koyê qezaye bi daranê mazêre xemelayî. Leweyê koyan rut î. Qezaye de cayê ke destê merduman nêresayê ci zaf ê (sey koyan, birran) nê semedî ra cuyayîşo koyî (yabanî) tîya de dewam keno. Hereme de heta nika semedê zengîniya binê erdî xebatê ke nêbiya, nê semedî ra na rewşe ser o zanayîşêk destanê ma de çin yo. Hereme hetê birrî ra dewlemend a.

Tebîetê hereme ra ver qeza bazirganîye de aver nêşîya. Şarê qezaye bi serran bi qaydeyanê bawkalan (erdî ramitî, heywanî weye kerdî ûsn.) têwgêrayî û debara xo kerda. Semedê bazirganîye xebate nêkerda tena semedê debara xo xebetyayî. 1930'î ra pey miyanê qezaye de yew bi yew dikanî abî û şarê qeza kelmelê xo tîya de peyda kerdo. 1950'î ra pey dewlete semedê averberdişê dewijan tay politikayî kar ardî la havilê nê politîyan şarê qeza û hereme rê qet nêbiyî. Dewlete bi zanayîş hereme tapa finaya, nêwaştê ke şarê hereme sereraştê xo bibê.

Ze herêmeke leşkerî yeno zanayîş

1960'î de qezaye de ramitîşê fasulî û kartolan dest pêkerdo. Şarî çî yo ke erdramitîş û weykerdişê heywanan ra dest finawo berdo Xarpêt bazaran de roto û bi nê pereyan reyde kelmel, lîbas û wero ke ci rê lazim biyo erînayo. Dewlete heta ewro semedê debara şarê qezaye lingêk nêştê tim leşker, topûtîfingî kerdê kismetê qezaye. 1950'î de Alaya Cendirmeyan qezaya Xozatî de ronîyaya û hetê debare ra havila alaye şarê qezaye rê biyo. Serra 1978'î de dewlete alaye qezaye ra weraznaya û a havila ke biya zî nêmendê. Reyna serra 1996'î de miyanê qezaye de tu-

gaya leşkerî ronîyaya.

Serra 1970'î ra pey şarê hereme koçê teberi kerdo. Ê ke mendî zî bi keda xo tena eşkenê debara xo bikerê.

Nufus

Bi goreyê humaritişê nufusî yê serra 2000'î miyanê qezaye 6 hezar û 589 û yê dewan 2 hezr û 554 o û nufusê qezaye pêropîya 9 hezar û 143 yo. Serra 1980'î de, bi taybetî, dewanê qezaye ra zaf koç biyo û nufusê dewan zaf kemîyayo. Serra 1985'î de nufusê dewan nîzdê 12 hezar biyo serranê 2000'î de heta hezar û 500'î kewto. Nufusê miyanê qezaye nika 4 hezar û 714 û yê dewan zî nîzdê hezar û 700'î yo.

Tarîxa Xozatî zaf kahan o

Çimeyanê çîya çiyayan ra yeno fehmkerdiş ke tarîxê Xozatî zaf kahan o. Ekonomîyê xozatî wextê Selçukîyan û verê Selçukîyan tim koçberay ser o biyo. Eşîrî û şaro ke bindestîye ra remayî xo tim dawo herema xozatî ser û tîya xo rê kerdo welat. Yeno texmînerdiş ke elewîyê ke semedê dîne xo tehda dîyêne xo dayene hetê hereme.

Xozat pabi herema rojhilatî û herema başûrê rojhilatî serra 1516'î de, wextê Yavuz Sultan Selîmî de, dewtê destê Osmanîyan. Wextê Kanûnîyî de sancaxê ke dîyay lacanê Pîr Huseyînî, lacan miyan de bi nê nameyan pare biyî; Çemişgezek (Xozat), Mazgêrd, Pêrtage û Saxman. Ê çax Xozat eyaletê Erzîromî ra girêdaye bi la demêk ra pey Amedî ra girêdîyeno.

Nê girêdayîş heta Fermanê Tanzîmatî (1839) dewam keno û nê tarîxî ra pey newera Erzîromî ra girêdîyeno. Begê

Dêrsimî heta nêmeyê seserra 19'î nêkewtîbî binê otorîteyê Osmanîyan îdarekerdê şarê xo bî. Koyan ver, hêzê Osmanîyan nêşekayî dekewî hereme. Bi fermanê Tanzîmatî reyde şiklê îdareyê Fransîzî amebi qebûlkerdiş, nê semedî ra beganê Dêrsimî îdarekerdê xo heta sereyê seserra 20'î dewam kerd.

Cayê serewedarişî ya

Xozat (Dêrsim) badê Tanzîmatî Erzîromî ra hame çîya kerdiş û statuyê Şaristanî girewt (1845). Nê tarîxî ra pey serewedaritişan dest pêkerd. serra 1848'î de Xarpêt bi Şaristan û Dêrsim se sancax Xarpêtî ra girêdîya.

Dewlete bi nê bedelnayîşan kerdene ke otorîteyê xo hereme de rono, şarê hereme gumanê nê çîyan kerd û serewedaritişan dest pêkerd.

Mabîne Dêrsimî û Osmanîyan de zaf şerrî virazayî, serranê 1907-1908'î de artêşê Osmanîyan dekewtî Dêrsimî Fermanê Tanzîmatî ra pey şer hame vindarnayîş.

Ferît Alî Paşa û Mustafa Begî Dêrsimî de semedê awankerdişê otorîteyê dewlete raporêk hederna, no rapor Meclîs-î Mebûsa de hame nîqaşkerdiş û semedo ke dewlete Dêrsimî de otorîteyî xo dest fino 1909'î de fermandarîya Muxtar Alî Paşayî reyde artêşo çarin erşawîya Dêrsimî ser.

Dewa Pulurî ya Hopike de vînayîşan ra pey her di kiştî pêamey û Artêşê Osmanîyan tapa agêra. 1935'î de qanûnêk vecîya û Xozat Dêrsimî ra girêdîya.